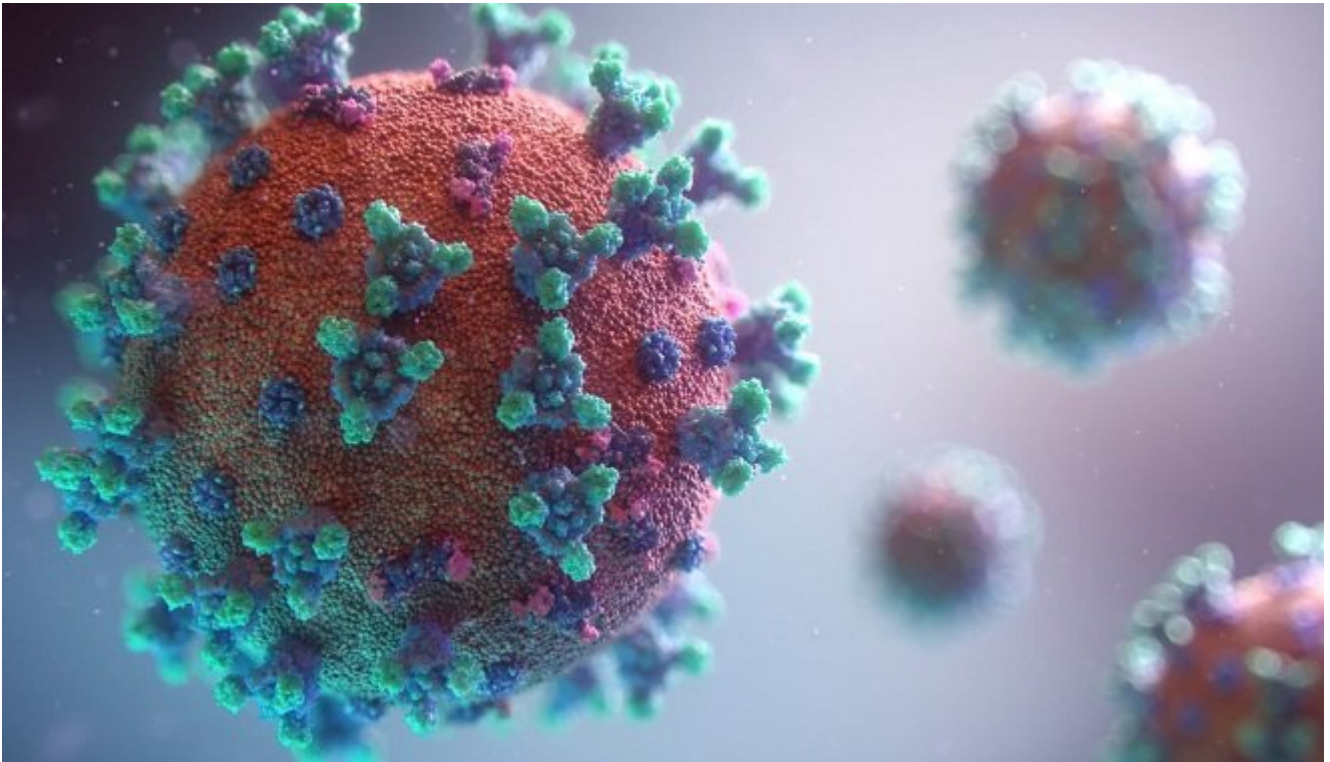

Ο Covid-19 και η διαχείριση κρουσμάτων στους χώρους εργασίας δημοσίου τομέα

Επιστήμες / Ιατρική - Βιολογία

Στυλιανή Π. Στυλιανίδου, Ακτινοθεραπεύτρια Ογκολόγος MD, MSc, PhD(c), Επιμελήτρια Α΄, Επιστημονικά Υπεύθυνη Τμήματος Ακτινοθεραπευτικής Ογκολογίας Π.Γ.Ν.Θ. ΑΧΕΠΑ

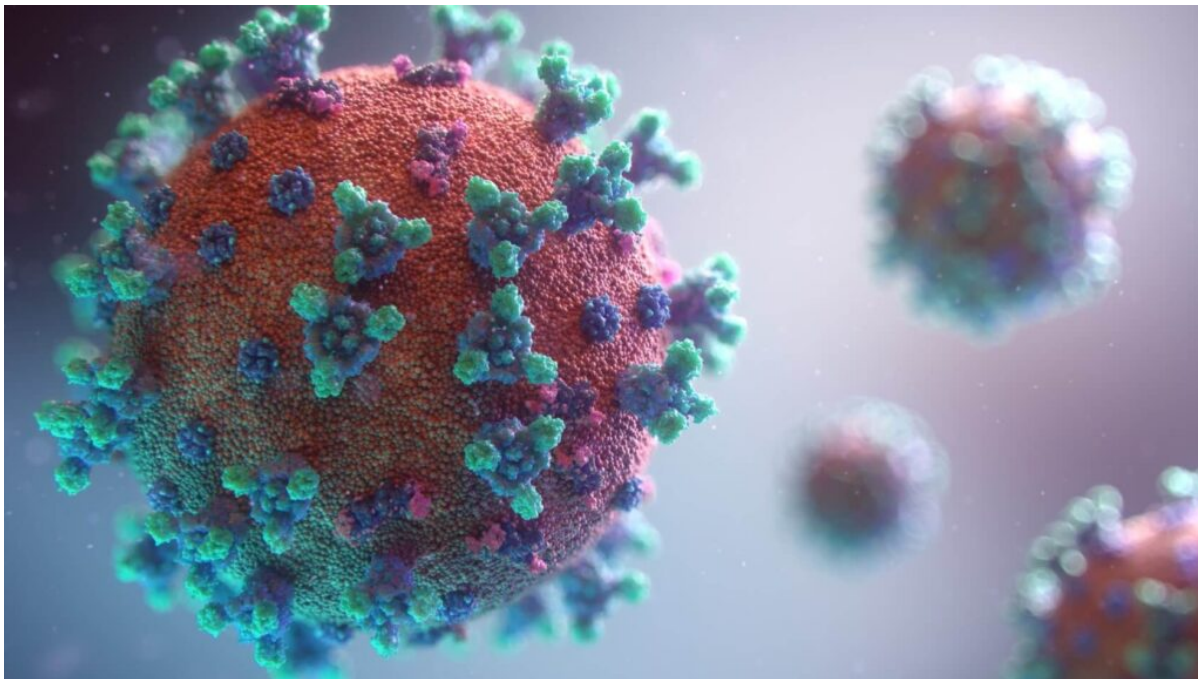
Ο Covid-19

Τα συμπτώματα του Covid-19 είναι μεταβλητά, αλλά συνήθως περιλαμβάνουν πυρετό και βήχα[68]. Άτομα που πάσχουν από αυτόν τον ιό ενδέχεται να παρουσιάζουν διαφορετικά συμπτώματα, τα οποία ενδέχεται να μεταβληθούν με το πέρασμα του χρόνου. Όπως συμβαίνει σε όλες σχεδόν τις λοιμώξεις, έτσι και στον κορονοϊό μπορεί να παρατηρηθεί καθυστέρηση στην εκδήλωση των πρώτων συμπτωμάτων, η οποία ονομάζεται «περίοδος επώασης». Υπάρχουν όμως και οι ασυμπτωματικοί φορείς κατά κανόνα δεν θα πληροφορηθούν την κατάστασή τους, οπότε κατά συνέπεια μπορεί να εξαπλώσουν την ασθένεια[69].

Ο Covid-19 μεταδίδεται κυρίως διά μέσου της αναπνευστικής οδού, όταν ένα μολυσμένο άτομο βήχει, φτερνίζεται, τραγουδάει, μιλάει ή αναπνέει. Τότε

σωματίδια που περιέχουν ιό (είτε αναπνευστικά σταγονίδια είτε αερολύματα) εκπνέουν από το μολυσμένο άτομο και εισχωρούν στο στόμα, στη μύτη ή στα μάτια άλλων ανθρώπων που βρίσκονται σε κοντινή απόσταση από το μολυσμένο άτομο. Κατά τη μετάδοση από άνθρωπο σε άνθρωπο, πιστεύεται ότι κατά μέσο όρο 1000 μολυσματικά ιοσωμάτια SARS-CoV-2 προκαλούν μια νέα μόλυνση.

Η μετάδοση των σταγονιδίων μπορεί να ελεγχθεί με μέτρα όπως: Διατήρηση κοινωνικών αποστάσεων, χρήση μάσκας προσώπου ή άλλων καλυμάτων προσώπου, όπως και αναπνευστικών συσκευών. Μέσα σε εσωτερικούς χώρους η μετάδοση μπορεί να μειωθεί με την εγκατάσταση καλά διατηρημένων συστημάτων θέρμανσης και εξαερισμού για τη διατήρηση της καλής κυκλοφορίας του αέρα[70].

Ένα εμβόλιο για τον COVID-19 προορίζεται να παρέχει επίκτητη ανοσία έναντι του COVID-19. Η εύρεση του πρώτου εμβολίου κατά του COVID-19 παγκοσμίως ανακοινώθηκε από τους Ρώσους τον Αύγουστο του 2020. Τον Νοέμβριο του 2020, η BioNTech και η Pfizer Inc, η Moderna, το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης (σε συνεργασία με την AstraZeneca) και το Ινστιτούτο Gamaleya ανακοίνωσαν θετικά αποτελέσματα από τις δοκιμές των εμβολίων. Μέχρι τα μέσα Δεκεμβρίου 2020, 57 εθελοντές συμμετείχαν σε κλινική έρευνα, από τους οποίους οι 40 σε δοκιμές Φάσης I-II και οι 17 σε δοκιμές Φάσης II-III. Οι δοκιμές αυτές κρίθηκαν επιτυχημένες και ενθαρρυντικές για την περαιτέρω διάδοση του εμβολίου.

Η θεραπεία για όσους έχουν προσβληθεί από Covid-19 ενδείκνυται για όσους βρίσκονται ακόμη στα πρώτα στάδια της μόλυνσης και περιλαμβάνει υποστήριξη με οξυγόνο, όπως και τη χορήγηση των παρακάτω φαρμάκων: α) Ρεμδεσιβήρη, β) Μπαρκικινίμπη και γ) Δεξαμεθαζόνη[71].

Οδηγίες για τη διαχείριση κρούσματος Covid-19 στους χώρους εργασίας του Δημοσίου Τομέα

Την 1η Οκτωβρίου 2020 ο ΕΟΔΥ συνέταξε ένα πρωτόκολλο για τη διαχείριση κρουσμάτων Covid-19 που εκδηλώνονται στους χώρους εργασίας του Δημόσιου Τομέα, εξαιρουμένων των Υπηρεσιών Υγείας και των Σχολείων. Το πρωτόκολλο αυτό που σχετίζεται άμεσα με την ιχνηλάτηση των επαφών των ασθενών με Covid-19, περιέχει οδηγίες, τις οποίες οι εργαζόμενοι καλούνται να εφαρμόσουν προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι πιθανότητες μετάδοσης ανάμεσά τους, να αντιμετωπιστούν τα ύποπτα ή και τα επιβεβαιωμένα περιστατικά Covid-19 που δεν χρήζουν περαιτέρω νοσηλείας και τέλος να περιοριστεί όσο το δυνατόν η διασπορά της νόσου στην κοινότητα.

Τα κρούσματα Covid-19 στους χώρους εργασίας του Δημόσιου Τομέα, καθώς και οι επαφές του κρούσματος ανιχνεύονται με βάση κλινικά και επιδημιολογικά κριτήρια.

- Κλινικά κριτήρια: βήχας, πυρετός, δύσπνοια, αιφνίδια εκδήλωση ανοσμίας, αγευσίας ή δυσγευσίας, κεφαλαλγία, ρίγος, μυαλγίες, καταβολή, έμετο και διάρροια.

- Επιδημιολογικά κριτήρια: Θεωρείται κάθε στενή επαφή με επιβεβαιωμένο κρούσμα Covid-19 μέσα σε 14 ημέρες πριν την έναρξη συμπτωμάτων.

Όσο για τα κρούσματα που ανιχνεύονται, αυτά μπορούν να ταξινομηθούν ως εξής:

- Ύποπτο κρούσμα: Όταν ένας ασθενής πληρεί τα κλινικά κριτήρια.
- Πιθανό κρούσμα: Όταν ένας σθενής πληρεί τα κλινικά κριτήρια και επιπλέον ένα επιδημιολογικό.
- Επιβεβαιωμένο κρούσμα: Όταν ένας ασθενής πληρεί τα εργαστηριακά κριτήρια.

Ως «επαφή» κρούσματος λοίμωξης Covid-19 ορίζεται το άτομο που είχε ιστορικό επαφής με επιβεβαιωμένο κρούσμα Covid-19 μέσα σε χρονικό διάστημα που κυμαίνεται από 48 ώρες πριν την έναρξη συμπτωμάτων του κρούσματος έως και 10 ημέρες μετά την έναρξή τους. Οι εκθέσεις αυτές, με βάση ορισμένα κριτήρια (διάρκεια, απόσταση κλπ), μπορούν να χαρακτηριστούν «υψηλού κινδύνου» ή «χαμηλού κινδύνου»[72].

Η διαχείριση των ύποπτων κρουσμάτων

Σε περίπτωση που κάποιος εργαζόμενος εμφανίσει έστω και ήπια συμπτώματα του

ιού Covid-19 έξω από το χώρο μιας οργανικής μονάδας, δεν πρέπει να μεταβεί σ' αυτή, αλλά να παραμείνει στην οικεία του και να ειδοποιήσει τον καθορισμένο συντονιστή Covid-19 να τον ενημερώσει για τις περαιτέρω ενέργειες.

Αν αντίθετα τα συμπτώματα τα εμφανίσει εντός του χώρου της οργανικής μονάδας, πρέπει να ακολουθήσει τα παραπάνω βήματα:

- Ενημερώνει τον άμεσο προϊστάμενο του και τον συντονιστή διαχείρισης Covid-19, φοράει μάσκα, αποχωρεί από τον χώρο εργασίας και παραμένει στην οικεία του για ανάρρωση ή καλείται το ΕΚΑΒ για τη μεταφορά του στο εγγύτερο νοσοκομείο. Αν παρατείνει την παραμονή του στο χώρο εργασίας, αυτό μπορεί να εκθέσει τους συναδέλφους του στον κίνδυνο να γίνουν και αυτοί φορείς του ιού.
- Ο συντονιστής διαχείρισης Covid-19 ενημερώνει άμεσα τον ΕΟΔΥ, προκειμένου να γίνει ιχνηλάτηση όλων των πιθανών επαφών του εργαζομένου που παρουσίασε το κρούσμα (προσωπικό, επισκέπτες κλπ).
- Μόλις ο εργαζόμενος με το ύποπτο κρούσμα αποχωρήσει, πραγματοποιείται ένας σχολαστικός καθαρισμός και εφαρμογή απολυμαντικού σε επιφάνειες του χώρου όπου κινήθηκε ο εργαζόμενος. Τα μέλη του συνεργείου που θα διενεργήσουν τον καθαρισμό πρέπει να φέρουν εξοπλισμό ατομικής προστασίας.
- Ιατρική αξιολόγηση (από εφημερεύον Νοσοκομείο, Κέντρο Υγείας ή από ιδιώτη θεράποντα ιατρό) αν θα πρέπει να γίνει κατά προτεραιότητα μοριακό διαγνωστικό τεστ.
- Κατά την αναμονή των αποτελεσμάτων του τεστ, ο εργαζόμενος παραμένει σε απομόνωση κατ' οίκον (εφόσον η κατάστασή του δεν καθιστά απαραίτητη την εισαγωγή του σε νοσοκομείο), σε δωμάτιο που αερίζεται καλά, ενώ η οργανική μονάδα συνεχίζει κανονικά τη λειτουργία της.

Ο συντονιστής διαχείρισης Covid-19 της οργανικής μονάδας σε συνεργασία με τον ΕΟΔΥ κάνει εκτίμηση κινδύνου και αποφασίζει ποια επιδημιολογικά μέτρα πρόληψης της διασποράς πρέπει να ληφθούν. Αυτά μπορεί να είναι:

- Προσωρινή αναστολή εισόδου ατόμων στον στενό χώρο εργασίας του υπόπτου κρούσματος για ένα 24ωρο. Ακολουθεί πολύ καλός αερισμός και σχολαστικός καθαρισμός του χώρου και απολύμανση των επιφανειών του χώρου του εργαζομένου με τη χρήση κατάλληλων μέσων προστασίας και στη συνέχεια ο χώρος επαναχρησιμοποιείται κανονικά.
- Επιμελής και σχολαστικός καθαρισμός των κοινόχρηστων χώρων που κινήθηκε ο εργαζόμενος (ανελκυστήρες, σκάλες, διαδρόμους κλπ)[73].

Σε περίπτωση που είναι θετικό το τεστ για Covid-19

Αν το τεστ, στο οποίο υποβλήθηκε ο εργαζόμενος με το ύποπτο κρούσμα

αποδειχτεί θετικό, αυτός οφείλει να ενημερώσει άμεσα τον συντονιστή διαχείρισης Covid-19 της οργανικής μονάδας και ακολουθεί ιχνηλάτηση των επαφών που είχε στην επιχείρηση, σε συνεργασία με τον ΕΟΔΥ και τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας[74].

Ο εργαζόμενος που θα αποδειχτεί θετικός στον κορονοϊό μπορεί να επιστρέψει στην εργασία του, μόνο αφ' ότου περάσουν 10 τουλάχιστον ημέρες από τη στιγμή που αρχίσουν τα συμπτώματα και αφότου παρέλθουν τουλάχιστον 24 ώρες από την πλήρη υποχώρηση του πυρετού (χωρίς ο ασθενής να λαμβάνει αντιπυρετικά) και ύφεση των συμπτωμάτων του. Για την επάνοδο των επιβεβαιωμένων περιστατικών δεν απαιτείται η διενέργεια νέου τεστ.

Οι επαφές του θετικού στον κορονοϊό εργαζομένου, οι οποίες θα χαρακτηριστούν υψηλού κινδύνου, θα πρέπει να απομακρυνθούν άμεσα από το χώρο της εργασίας τους και να τεθούν σε καραντίνα για 14 ημέρες[75]. Εάν κατά τη διάρκεια της 14ήμερης καραντίνας, ασυμπτωματικό άτομο που έχει θεωρηθεί στενή επαφή, κάνει με δική του πρωτοβουλία ή για εξατομικευμένους λόγους εργαστηριακό έλεγχο, τότε προκύπτουν τα εξής δυο ενδεχόμενα:

α) Εάν το μοριακό τεστ είναι θετικό, πρέπει να παραμένει σε κατ' οίκον απομόνωση για 10 ημέρες από την ημέρα διενέργειας του τεστ (εφόσον πρόκειται για ασυμπτωματικό ασθενή).

β) Εάν το μοριακό τεστ είναι αρνητικό, τότε πρέπει να παραμείνει σε καραντίνα μέχρι να ολοκληρωθεί το 14ήμερο.

Όσον αφορά στις επαφές χαμηλού κινδύνου, αυτές συνεχίζουν την εργασία τους με οδηγίες για αυτοπαρακολούθηση της υγείας τους για 14 ημέρες[76].

Αν το τεστ, στο οποίο υποβλήθηκε ο εργαζόμενος με το ύποπτο κρούσμα αποδειχτεί αρνητικό, τότε δεν τίθεται θέμα καραντίνας και έτσι ο εργαζόμενος μπορεί να επιστρέψει στην εργασία του μετά την πάροδο τουλάχιστον 24 ωρών από την πλήρη υποχώρηση του πυρετού (χωρίς τη λήψη αντιπυρετικών) και την ύφεση των συμπτωμάτων του.

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)

[68] Symptoms of Coronavirus. U.S. Centers for Disease Control and Prevention (CDC). 13 May 2020. In <https://web.archive.org/web/20200617081822/https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/symptoms-testing/symptoms.html>

[69] NW. Furukawa, JT. Brooks, J. Sobel, (4 May 2020). «Evidence Supporting Transmission of Severe Acute Respiratory Syndrome Coronavirus 2 While Presymptomatic or Asymptomatic». Emerging Infectious Diseases. 26 (7), pp. 732-734.

[70] Transmission of COVID-19, (7 September 2020). In www.ecdc.europa.eu.

[71] EMA endorses use of dexamethasone in COVID-19 patients on oxygen or mechanical ventilation. European Medicines Agency (EMA) (Press release). In <https://www.ema.europa.eu/en/news/ema-endorses-use-dexamethasone-covid-19-patients-oxygen-mechanical-ventilation>

[72] <https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2020/10>

[73] <https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2020/10>

[74] <https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2020/03/covid-19-diaxeirisi-epafon.pdf>

[75] <https://eody.gov.gr/odigies-gia-apomonosi-epafon-sto-spiti/>

[76] <https://eody.gov.gr/odigies-gia-apomonosi-epafon-sto-spiti/>

<https://bit.ly/2RWttQ3>